

Обеспечение инновационного развития предприятий машиностроения логично должно происходить за счет воздействия со стороны факторов затрат на инновации, поддержки разработок изобретателей и рационализаторов, реализации проектно-исследовательских работ. Повышение результативности, оперативности, а соответственно и качества управления на крупных предприятиях напрямую зависит от эффективности работы автоматизированных систем принятия управленческих решений и их информационной поддержки. Следовательно, необходимо постоянное обновление программного обеспечения и повышение эффективности их использования. Как видно из таблицы, основным фактором развития для большинства предприятий выступают капитальные ресурсы – основные фонды и инвестиции в основной капитал, что отвечает экстенсивному типу развития. Характерной особенностью является тот факт, что влияние со стороны общей стоимости основных фондов сильнее воздействия со стороны активной части основных фондов при том, что логично предположить обратное соотношение. Ведь расширение производства осуществляется преимущественно за счет увеличения производственных мощностей, т.е. в основном за счет машин и оборудования.

Другой особенностью, присущей всем предприятиям, является незначительность инновационных факторов влияния. Причем воздействия со стороны факторов научно-исследовательских работ, программного обеспечения, численности изобретателей и рационализаторов либо равны нулю либо отрицательны, что является тревожным сигналом аппарату управления для незамедлительных действий по исправлению ситуации и обеспечению инновационного развития.

Таким образом, своевременное выявление и оценка инновационного развития с помощью предложенного подхода позволяют скорректировать стратегию развития и выбор его приоритетов, обеспечить повышение эффективности управления путем обеспечения инновационной направленности развития.

Литература

1. Інноваційна стратегія українських реформ/ Гальчинський А.С., Геєць В.М., Кінах А.К., Семиноженко В.П. – К.: Знання України, 2002. – 336 с.
2. Чухно А. Актуальные проблемы стратегии экономического и социального развития на современном этапе // Экономика Украины, № 4. – 2004. – С.15–23.
3. Федулова Л.І. Прогнозування економічного розвитку економіки України // Вісник Хмельницького національного університету, № 4 (83). – 2006. – С. 31–36.
4. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком: навч. посібник. – К.: Княгиня Ольга, 2005. – 324 с.
5. Расвнева О.В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі: Монографія. – Х.: ІНЖЕК, 2006. – 486 с.

УДК 330.101

О.В. ГОНЧАРОВА

ДВНЗ “Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана”

ЗАГАЛЬНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ПАРАДИГМИ ГЛОБАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Глобальний менеджмент, як особливе інтегроване поняття, являє собою процес спільного керівництва в умовах існуючої системи міжнародних відносин. Теоретично він покликаний забезпечувати вирішення стратегічних завдань функціонування глобального простору, у нашому випадку - економічного.

Модель глобального управління, на чолі якої опинилися кілька країн, які знаходилися на вершині світової економічної піраміди, стала “домінуючою парадигмою післявоєнної епохи” [1] і вважалася раціональною і практичною протягом більшої частини ХХ сторіччя. До середини сторіччя центр міжнародної торгівлі і фінансів перемістився з Лондона через Атлантичний океан, і євроамериканське ядро стало ще сильнішим.

Global Management, a special integrated concept is a process of joint management under the existing system of international relations. Theoretically, it is designed to address strategic objectives to ensure the functioning of the global space, in our case - economic.

Model of global governance, which were led by several countries that were at the top of the world economic pyramid, was “the dominant paradigm of the postwar era” [1] and was considered to be rational and practical for most of the twentieth century. By mid-century center of international trade and finance has shifted from London across the Atlantic, and yevroamerykanske core became even stronger.

Постановка проблеми. До кінця ХХ сторіччя виникли нові регіональні і навіть глобальні держави. Але система глобального управління не встигала адаптуватися до цих змін. По-перше, практично не змінювався склад членів міжнародних економічних організацій, по-друге, нагляд за глобальними проблемами носив вузько спеціалізований і розрізнений характер, не забезпечуючи можливостей для загального аналізу. Як виявилось, проблеми нового століття вимагають набагато більшої координації, чим можна забезпечити в рамках такої системи. Вакуум, створений відсутністю комплексної системи нагляду, частково заповнював змінюючих одна одну груп держав, змушених координувати питання світової економіки.

Найбільш впливовими неформальними об'єднаннями урядів у системі міжнародних структур управління на сьогодні є G8 і G20, покликані під час відсутності комплексної системи фінансового нагляду виступати в якості "координаційного комітету для світової економіки". Очевидним недоліком "Групи восьми" стала відсутність у ній країн, які реально впливають на події, що відбуваються у світі, і претендують на економічне лідерство. Для об'єктивного обговорення глобальних проблем, що виникли після азійської фінансової кризи 1997–1998 рр., була створена "Група двадцяти", у якій крім країн «великої вісімки» представлені інші провідні держави з ринковою економікою.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Актуальність і значимість теми привертає увагу як зарубіжних, так і вітчизняних дослідників. Проблеми загальних передумов формування глобального менеджменту в деяких ракурсах освітлені в роботах У. Бек, О. Білорус, В. Буянов, А. Володін, Р. Гілпін, М. Епштейн, Т. Кальченко, Д. Месснер, М. Пахалов, Дж. Розенау, А. Філіпенко, Ю. Шишков та ін.

Формулювання цілей статті. Серед цілей статті: визначення загальних передумов формування парадигми глобального менеджменту, її причин, принципів та властивостей, а також окреслення передумов виникнення та можливих наслідків.

Виклад основного матеріалу. До нинішнього часу у світовій політичній думці сформувалося кілька основних концепцій по можливій організації глобального регулювання. Всі вони припускають або створення нових інститутів, покликаних найбільш адекватно відповідати новим глобальним процесам, або еволюцію і трансформацію функцій уже існуючих міжнародних організацій. У якості приклада можна навести типологію цих концепцій, наведену О.Н. Барабановим [2]:

1. "Світовий уряд". Найбільш стара футурологічна ідея (досліджена в т.ч. і Кантом), різним аспектам якої присвячено чимало робіт. Фактично, концепція "світового уряду" являє собою збільшену модель національної держави, керівництво якого вирішує поточні внутрішньополітичні питання вже не національному, а на глобальному рівні.

2. Трансформація існуючої системи ООН. Тут є два основних шляхи. Один – поступове підвищення рівня легітимності Ради Безпеки ООН і рівня її ефективності (на цьому робить акцент і Генеральний секретар ООН Кофі Аннан). Інший варіант – більш радикальний. У ньому виділяють дві складові частини: перетворення існуючої Ради Безпеки ООН у свого роду квазі-уряд, а Генеральної Асамблеї ООН – у квазі-парламент. Потрібно відзначити, що така форма глобального управління знаходить більше прихильників, чим ідея "світового уряду" у чистому вигляді. Однак і її відрізняє вузько-статистський підхід, що зводить все глобальне співтовариство до твердих рамок держави.

3. Політичне управління глобальним розвитком. Відповідно до цієї концепції провідні політичні актори у світі будуть "підштовхувати" глобалізацію в потрібне русло і вирішувати виникаючі глобальні проблеми вузьким колом "гравців". Ними можуть бути, при різних розкладах, або домінуюча у світі супердержави, або конгломерат великих держав (інституціонально-оформлений у рамках групи G8 або ж іншої структури).

4. Корпоративне глобальне управління. У цьому випадку до колективних зусиль держав для вирішення глобальних проблем і планування глобального розвитку приєднуються і найбільш значимі частки актори (найбільші транснаціональні корпорації, міжнародні неурядові організації та ін.) [3].

Глобалізація, як процес об'єднання, кооперації і розвитку усвідомлення того, що люди, проживаючи в конкретних суспільствах і належачи до унікальних цивілізацій, належать до "світового співтовариства", являє собою певну закономірність у розвитку суспільства. Ця інтеракція – планетарна і являє собою червону нитку в розвитку світової історії з кінця XIX століття. Вона має на увазі не тільки зв'язування економіки, товарів, фінансових і інших матеріальних потоків у великі багатонаціональні системи, але й усе більш жваву громадську, культурну і навіть політичну комунікацію і взаємозв'язок між країнами, народами, релігіями, континентами. У сучасному світі існує чітка взаємозалежність його частин, всупереч їх різноманітності, непогодженості, багатством протистоянням і конфліктам.

Глобалізація додала імпульс процесу глибоких перетворень, які стосуються всіх і кожного. Завдяки новим технологіям, які зажадали більшої відкритості політики, світ став більш, ніж коли-небудь взаємозалежним. Це стосується не тільки зростаючої взаємозалежності в економічних відносинах – торгівлі, інвестиціях, фінансах і організації виробництва в глобальних масштабах, – але й соціальних і політичних взаємозв'язків між організаціями і приватними особами на всій планеті.

Зростаючі контакти між людьми в масштабах усього світу сприяють усвідомленню того, що всі ми є частиною глобального співтовариства. Це почуття взаємозалежності, що зароджується, вірності єдиним універсальним цінностям і солідарності між людьми на всій планеті можна було б направити на побудову системи освіченого і демократичного глобального керування в інтересах всіх людей. Глобальна ринкова економіка продемонструвала свою продуктивну силу. Якщо мудро підходити до управління нею, можна домогтися подальшого матеріального прогресу, створення більш продуктивних і більш якісних робочих місць для всіх і внести суттєвий вклад у справу скорочення бідності у світі.

Однак, сучасний процес глобалізації веде до досить неоднорідних результатів як всередині країн, так і між ними. Створюється багатство, але при цьому занадто багато країн і народів не можуть скористатися його перевагами. Крім того, вони не мають змоги впливати на цей процес. Якщо враховувати інтереси переважної більшості людей, можна констатувати, що глобалізація не привела до реалізації їх самих елементарних і законних прагнень відносно гідної зайнятості і побудови кращого майбутнього для своїх дітей. Багато хто з них знаходяться у лещатах неформальної економіки і позбавлені яких-небудь формальних прав або ж проживають у

найбідніших країнах, які ледь животіють і практично виключені з глобальної економіки. Навіть в економічно благополучних країнах деякі працівники і громади також випробовують на собі негативні наслідки глобалізації, і при цьому усвідомлення такої нерівності ще більше підсилюється завдяки революції в глобальних комунікаційних системах.

Такий глобальний дисбаланс морально неприйнятний і політично неспроможний. Для того щоб змінити подібне положення речей, треба не намагатися наскоком реалізувати утопічні ідеї, а поступово і скоординовано здійснювати перетворення і при цьому проводити самі широкі заходи, починаючи від реформ різних елементів глобальної економічної системи і аж до зміцнення механізмів управління. Усього цього треба і можна домогтися в контексті відкритості економіки і суспільств. Хоча у світі проявляються різні інтереси, ми вважаємо, що в цілому зростає переконаність у тому, що необхідно додати процесу глобалізації більш справедливий і враховуючий багатобічний інтереси характер.

Існуючі проблеми виникли не в результаті самої глобалізації, а є наслідком недоліків методів управління нею. Стрімко розширювалися глобальні ринки, але при цьому не відзначалося одночасного створення економічних і соціальних інститутів, необхідних для їх ефективного і справедливого функціонування. У той же час висловлюються побоювання і відносно несправедливості основних глобальних правил, які стосуються торгівлі і фінансів, а також нерівномірності їхнього впливу на багаті і бідні країни.

Ще одна проблема полягає в тому, що сучасна міжнародна політика не здатна адекватно реагувати на завдання, які виникають у процесі глобалізації. Над соціальними аспектами превалюють заходи щодо відкриття ринків, а також фінансові й економічні міркування. Офіційна допомога з метою розвитку (ОПР) далеко не покриває навіть тих мінімальних норм, які передбачені Метою в галузі розвитку, сформульованих у Декларації тисячоріччя, і не може вирішити глобальних проблем, що загострюються. Недостатньо ефективно функціонує і багатобічна система, відповідальна за розробку і реалізацію міжнародної економічної політики. Вона страждає політичною короткозорістю в цілому, і крім того вона недостатньо демократична, прозора і підзвітна.

У міжнародному плані вже досягнуті широкий консенсус щодо тих завдань, які необхідно розв'язати найближчим часом:

- ефективне політичне управління, засноване на демократичній політичній системі, повага прав людини, дотримання правопорядку і соціальної справедливості;
- ефективна держава, яка забезпечує високі і стабільні темпи економічного зростання, яка виробляє товари народного споживання і гарантує соціальний захист, яка розширює можливості людей за допомогою загального доступу до систем освіти і інших соціальних послуг;
- енергійне громадянське суспільство, побудоване на принципах свободи об'єднання і самовираження, що відображає і виражає різноманітні думки і інтереси. Для забезпечення участі всіх і кожного в процесі управління, побудованому на соціально справедливих початках, важливі також організації, що представляють громадські інтереси, так само як і інтереси незаможних і інших соціально обділених верств населення;
- для плідного соціального діалогу надзвичайно важливі також авторитетні представницькі організації працівників і роботодавців.

Не можна не погодитися з точкою зору італійського дослідника А. Мартінееллі, який відзначає, що серед нових інституціональних процесів, повинні бути утворені наступні основні блоки будівництва глобального управління:

- уточнення правил співіснування, які узгодяться з поділюваними всіма принципами (починаючи з декларацій ООН із загальних прав людини), і процедур прийняття рішень, які роблять процеси, що мають глобальні наслідки, підзвітними;
- артикуляція етосу співробітництва, заснованого на принципах прозорості і підзвітності, на практиці періодичних консультацій з акторами, що беруть участь у прийнятті рішень, які мають глобальні наслідки, і тими, хто опиниться під їх впливом;
- розвиток самоврядних співтовариств як альтернативних механізмів соціальної і політичної організації на рівні світу, що буде сприяти передачі влади індивідам і групам;
- зміцнення міжнародних режимів і наднаціональних інститутів управління на світовому рівні (через трансформовану Організацію Об'єднаних Націй) і на регіональному рівні (через реформований Європейський Союз і аналогічні політичні утворення в інших регіонах світу). Ці інститути повинні одержати більше влади, ресурсів і незалежності, щоб уникнути політичного хаосу, що у протилежному випадку може викликати перебудову співвідношення суверенітету, влади держав і територіальності;
- поширення, консолідація регіональних наднаціональних союзів, подібних ЄС, з механізмами посилення кооперації в публічній політиці. Злиття ресурсів для загальних цілей шляхом добровільної відмови від частини суверенітету національних держав-членів союзу.

Ці елементи можуть сприяти просуванню “космополітичного проекту” глобального управління, у якому центри і форми влади, що нині діють поза демократичним контролем, можуть стати більш підзвітними тим, хто виявиться під впливом їхніх рішень [4].

Посилення глобалізації викликало необхідність поліпшення якості глобального управління [5, с. 72–74]. Ріст взаємозалежності серед національних держав означає, що зараз усе більш широке коло питань сильніше, ніж у минулому, торкається усе більше країн. Зміцнення зв'язків між країнами завдяки торгівлі, ПІІ і потокам капіталу означає, що зміни в економічних умовах або політиці країн з великою економікою мають сильний по-

бічний ефект відносно інших країн світу. Одночасно нові глобальні правила також сильно впливають на варіанти політики і економічні показники країн.

Якщо говорити конкретніше, посилення глобалізації привело до появи розширювального кола питань, які можна ефективно вирішувати тільки за допомогою співробітництва на глобальному рівні. Прикладами цього слугують проблеми, пов'язані з експортом фінансових негараздів в інші країни, заразними хворобами, транскордонною злочинністю, безпекою, податковими гаванями і конкуренцією в сфері оподаткування. У більш широкому плані, підсилюється необхідність розробки інституціональних механізмів для підтримки глобальних ринків і нагляду за ними в інтересах всіх учасників. Це містить у собі необхідність забезпечення їх належного і справедливого функціонування, викорінювання антиконкурентної практики і зловживань і виправлення недоліків ринків.

Дотепер реакція на ці нові виклики носила випадковий характер. На даний момент сформувалася роздроблена і незв'язна система, яка складається зі строкатого набору дублюючих одна одну мереж і агентств в економічній, соціальній і екологічній галузях. Існує широке коло різних механізмів, включаючи закони, норми, неформальні домовленості і приватне саморегулювання. У деяких випадках приватні гравці, такі як рейтингові агентства на ринку облігацій де-факто встановили важливі стандарти, які уряди і ринки не можуть ігнорувати.

Охоплення цих механізмів також неповне. У багатьох важливих галузях, таких як міжнародна міграція і іноземні інвестиції, правила або відсутні, або є частковими і недостатніми. Хоча правила добре функціонують у декількох галузях, у багатьох інших вони носять обмежувальний і найчастіше несправедливий характер.

Серйозними проблемами відзначені існуюча структура і процеси глобального управління. Серед них на першому місці – велика нерівність у силі і можливостях різних національних держав. Вона вкорінюється в нерівності економічної могутності різних країн. У промислово розвинених країнах набагато більш високі рівні доходів на душу населення, що виражається в економічній вазі на переговорах по формуванню системи глобального управління. Вони – джерело вкрай необхідних ринків, іноземних інвестицій, фінансового капіталу і технологій. Володіння цими життєво важливими активами і контроль над ними створюють величезну економічну могутність. Цьому властива тенденція, при якій процес глобального управління протікає в інтересах потужних гравців, особливо в багатих країнах.

Крім того, на глобальному рівні відзначається зростання приватного саморегулювання. Гармонізація стандартів бухгалтерського обліку – приклад, що наводиться часто в даному аспекті. Іншим прикладом слугує велика увага, що приділяється питанням корпоративної соціальної відповідальності БНП з акцентом на такі питання, як екологічні і трудові норми. Частково це є відповіддю на широко освітлювану активність НУО в цих галузях. Дійсно, ряд нових форм приватного саморегулювання будується на взаємодії з іншими сторонами.

З іншого боку, вплив профспілок у багатих країнах зазнає утиску з боку глобалізації, що підсилюється. Це пов'язане з підвищенням мобільності капіталу і посиленням конкурентного тиску в глобальній економіці. Тому відбулося ослаблення традиційної противаги могутності бізнесу як на національному, так і на глобальному рівнях. Однак з'явилися ознаки адаптації світового профспілкового руху до цього тиску, про що свідчить зростання числа угод і домовленостей з багатонаціональними підприємствами, які грають активну роль у процесі глобалізації.

Проблеми, викликані вищеописаними проявами структурної нерівності, відображаються в дефіциті демократії в глобальному управлінні. Ключовим елементом цього є нерівність в галузі прийняття рішень у деяких міжнародних органах, таких як Рада Безпеки ООН і бреттон-вудські установи. Однак ця проблема ширша. Навіть в організаціях з формальною рівністю в сфері прийняття рішень, наприклад у СОТ, відсутні гарантії справедливості результатів. Основна нерівність економічної могутності проявляється в сильних позиціях на переговорах, яким бідні країни часто не можуть протистояти. Також відбувається посилення диференціації серед країн, що розвиваються, і в цілому вони виявляються в самому слабкому положенні на переговорах.

Ці форми нерівності збільшуються безліччю важливих рішень у сфері глобального управління, які приймаються за рамками багатобічної системи. Групи багатих країн з обмеженим членством, такі як Група 8 (“Велика вісімка”), Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР), Базельський комітет і Група 10 (“Велика десятка”) у МВФ приймають важливі рішення по економічних і фінансових питаннях з глобальними наслідками.

Перед країнами, що розвиваються, стоять інші перешкоди, які стримують їх вплив на глобальне управління. Глобальне управління тепер охоплює широке коло питань, і багато які з них стають усе більш технічно складними. Це створює надзвичайні труднощі для більшості бідних країн навіть у плані присутності на всіх переговорах, не говорячи вже про представництво на відповідному технічному рівні. Крім того, диференціація серед країн, що розвиваються, яка підсилюється, ускладнює проблему, пов'язану з прийняттям ними колективних дій на глобальному рівні з метою компенсувати свої індивідуальні слабості.

Зазначені проблеми збільшуються низьким рівнем демократичної відповідальності в процесі глобального управління. Позиції, які займають уряди країн на міжнародних форумах, рідко є предметом пильного і регулярного розгляду національними парламентами. Також не існує суворих вимог відносно громадського розкриття інформації про займані позиції і їх обґрунтування. Крім того, незважаючи на поліпшення справ останнім часом, серйозною проблемою залишається відсутність прозорості і підзвітності в міжнародних організаціях. Останні рідко піддаються незалежним експертизам відносно впливу їхньої політики і діяльності на країни і людей. У більшості випадків відсутні процедури, у рамках яких особи, що постраждали в результаті цієї діяльності, могли б подати скаргу і зажадати компенсацію.

Більш повне розкриття інформації і посилення тиску на уряди і міжнародні організації з вимогами відповідати за свої рішення і дії забезпечать більшу ясність щодо наслідків їх рішень і політики і створять основу для корисних громадських дебатів з цих питань. Дійсно, було б бажано прийняти глобальний закон про свободу інформації і зобов'язання урядів промислово розвинених країн і міжнародних організацій проводити попередню експертизу глобального ефекту великих політичних рішень.

Іншою проблемою є відсутність струнких зв'язків у глобальному процесі прийняття рішень. Переговори з питань глобального управління проходять у відомчих галузях, таких як торгівля, фінанси, охорона здоров'я, соціальні питання і допомога для цілей розвитку. Міжнародні організації приділяють основну увагу виконанню своїх конкретних повноважень, і в результаті цього вплив їх дій на досягнення інших важливих цілей часто втрачається з виду. Проте рішення, які сьогодні приймаються в одній галузі, усе більше впливають на результати в інших галузях. Наприклад, рішення в сфері торгівлі можуть звести нанівець те, що було досягнуто в країнах, що розвиваються, завдяки допомозі. Точно так само, дії, які вживаються міжнародними фінансовими інституціями, можуть суперечити цілям агентств, які сприяють розв'язанню соціальних завдань. Механізми координування в сфері глобального управління в цілому або слабкі, або зовсім відсутні. У значній мірі ця непогодженість у сфері глобального управління відображає той факт, що всередині національних систем управління окремі міністерства рідко координують дії, які кожне з них вживає у своїй відповідній галузі глобального управління. Цей недолік увічнюється відсутністю підзвітності, про що мова йшла вище. Нормальний тиск у рамках національної політики на користь компромісів на основі взаємних поступок по конкуруючим економічним, соціальним і екологічним цілям звичайно відсутній у глобальному контексті.

На завершення, зазначимо, що будь-яка реформа глобального управління повинна надихатися загальнолюдським баченням справедливої і відкритої для участі глобалізації. Вона повинна сприяти становленню загальних цінностей і норм, схвалених міжнародним співтовариством, таких як правопорядок, повага прав людини і сприяння демократії. Така реформа повинна вносити вклад у досягнення соціальних і економічних цілей, закріплених у Декларації тисячоріччя і інших основних міжнародних угодах.

Висновки. Результати дослідження дозволили зробити такі висновки:

Багатобічна система торгівлі повинна забезпечити зняття несправедливих бар'єрів на шляху доступу до товарних ринків, у яких країни, що розвиваються, мають порівняльну перевагу, особливо на ринках текстильних і швейних виробів і продуктів сільського господарства. При цьому необхідно забезпечувати врахування інтересів найменш розвинених країн завдяки особливому і диференційованому до них відношенню з метою зміцнення їх експортного потенціалу.

Реформа глобального управління повинна надихатися загальнолюдським баченням справедливої і відкритої для участі глобалізації, повинна сприяти становленню загальних цінностей і норм, схвалених міжнародним співтовариством. Системи глобального виробництва постійно розширюються, що вимагає нових правил у відношенні прямих іноземних інвестицій (ПІІ) і конкурентної боротьби та інших глобальних економічних проблем.

Міжнародна фінансова система повинна бути більше орієнтованою на забезпечення стійкого глобального росту. У сфері торгівлі і ПІІ не можна одержати більших переваг, якщо не здійснити реформи міжнародної фінансової системи для забезпечення її більшої стабільності. У цьому контексті країни, що розвиваються, повинні мати можливість застосовувати обережний і поетапний підхід до лібералізації рахунків руху капіталів і при плануванні заходів по виходу з кризи більший упор робити на соціальних аспектах.

Проведення реформ в галузі міжнародної економічної політики потребує політичної підтримки в загальносвітових масштабах, відповідального відношення основних зацікавлених у глобальному розвитку сторін і зміцнення глобальних інститутів. Багатобічна система ООН і міжнародних економічних інститутів являє собою стрижень мережі глобального управління, і ця система забезпечена всім необхідним, щоб у потрібне русло направити цей процес реформ. Для того щоб вона могла впоратися з наявними і знов виникаючими проблемами, пов'язаними з глобалізацією, ця система повинна домогтися більшої ефективності, підвищити якість методів управління, їх відповідність сучасним викликам глобалізації.

Література

1. Ботон Дж. М., Бредфорд-мл К. И. Глобальное управление: новые участники, новые правила. // http://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/rus/2007/12/pdf/boughton_RUS.pdf
2. Барабанов О.Н. Глобальное управление как тема для научного анализа // http://globalanti.risa.ru/reports.php?cat_id=31&doc_id=13
3. Мартинелли А. Рынки, правительства и глобальное управление (Доклад XV Конгрессу Международной социологической ассоциации, Брисбен, 2002) // www.isras.ru/files/File/Socis/2002-12/Martinelli.pdf
4. Deepak Nayyar. Existing System and Missing Institutions // *Governing Globalization: Issues and Institutions.* – Oxford University Press, 2002. – P. 74–76.
4. Буянов В.С. Глобализация: сущность, истоки, неоднородность // *Безопасность Евразии.* – М., 2006. – № 3. – С. 351.
5. Афонцев С. Проблема глобального управления мирохозяйственной системой: теоретические аспекты // http://www.nasledie.ru/global/17_4/article.php?art=8
6. Глобализация, рост и бедность / Под общ. редакцией М.Ю. Пахалова. – М.: Весь Мир, 2004. – С. 31–49.